

Zdražoval každý, kdo mohl. Inflaci táhly nahoru tučné marže velkých podniků

- CZ24 News | 7. srpna 2023

EU: Šoky v podobě nemyslitelně vysokých cen elektřiny a plynu, vysoká inflace a obavy z propadu poptávky vedly mnoho podniků k tomu, aby se zajistily na „horší“ časy. Zvýšily si proto marže nad rámec vzrostlých nákladů a zkoušely, jak moc mohou zdražit výrobky či služby, aby je zákazníci tolerovali. Právě ziskové marže velkých firem ale způsobily tak citelnou inflaci, kterou stále zažíváme. Mezinárodní měnový fond (MMF) [upozorňuje](#), že k tomu docházelo v celé Evropě. Proti zdražování ovšem v mnoha zemích zasahovaly centrální banky vyššími úrokovými sazbami. To nelze říct o České národní bance, která od nástupu nové rady s úroky nehýbala, a zároveň pravidelně varuje lidi před tím, aby si neříkali o vyšší mzdy.

Evropskou inflaci silně ovlivnilo chování firem. Rostoucí zisky společností představují téměř polovinu nárůstu inflace v Evropě za poslední dva roky, protože společnosti zvýšily ceny o více než prudký nárůst nákladů kvůli zdražujícím energiím, říká MMF.

Ziskové marže velkých podniků tvoří podle dat MMF 45 procent nárůstu cen od začátku loňského roku. Zhruba 40 procent pak způsobily ceny importu a „pouze“ 25 procent nárůstu inflace mají na svědomí mzdové náklady. Je tedy vidět, že podniky byly a jsou před nákladovými šoky díky zvýšeným maržím chráněny mnohem více než spotřebitelé, kteří akceptovali zdražování a vyšší mzdy nepovažovali.

„V obecné rovině lze konstatovat, že aktuální inflační vlnu evropské firmy skutečně dokázaly prakticky kompletně přenést na zákazníky prostřednictvím vyšších konečných cen a v mnoha případech byly schopny i navýšit své marže nad rámec růstu nákladů. Podle odhadu Mezinárodního měnové fondu lze přibližně polovinu evropské inflace přičíst růstu ziskových marží velkých firem, které využily převis post-pandemické poptávky nad omezenou nabídkou k navyšování vlastní ziskovosti. Lze spekulovat, že konkrétně v České republice pak byl tento fenomén ještě o něco silnější, jelikož se jedná o trh s omezenou mírou konkurence a inflační vlna Česko zasáhla nadprůměrnou silou,“ sdělil redakci Echo24 hlavní ekonom Cyrrus Vít Hradil.

Ceny prudce nerostly jen u nejčastěji zmiňovaných potravin, zdražovali všichni, kdo mohli. V uplynulých dnech zveřejnil výsledky za loňský rok největší výrobce hnojiv Lovochemie z holdingu Agrofert ze svěřenských fondů Andreje Babiše. Chemičce meziročně vzrostl zisk o více než tisíc procent, což vysvětluje výrazným zdražením hnojiv kvůli loni prudce rostoucím cenám elektřiny a plynu.

Masivní růst zisků vykazují i mlékárny. Společnosti Lactalis CZ, která vlastní mlékárny Kunín a Klatovy, vyrostl zisk o téměř 300 procent. Také mlékárně Hlinsko z Agrofertu zisk po zdanění vzrostl více než dvojnásobně. Paradoxní je fakt, že velcí zemědělci či potravináři byli často navíc příjemci národních dotací. Například podnik v Klatovech získal loni od státu na dotacích téměř 12 milionů korun, které šly z rozpočtu ministerstva zemědělství v rámci programu na podporu zpracování zemědělských produktů, jak vyplývá z [údajů na webu](#) Státního zemědělského intervenčního fondu.

ČNB bez překvapení nadále nechala základní úrokovou sazbu na sedmi procentech a inflaci za celý letošní rok ve své prognóze nyní odhaduje na 11 procent. Bankovní rada také formálně ukončila

intervenční režim na podporu kurzu koruny zahájený v květnu 2022. Červnová inflace je nadále vysoká, na úrovni 9,7 procenta, což je daleko od dvouprocentního cíle. Přesto bankovní rada tvrdí, že růst cen se úspěšně daří krotit.

Členové ČNB také překvapovali varováním před tím, aby čeští zaměstnanci v soukromém sektoru žádali o zvyšování mezd kvůli údajnému roztáčení mzdově-inflační spirály.

Ekonomové se však shodují v tom, že slova o posilování mzdově-inflační spirály nejsou opodstatněná. „Ziskové marže firem jsou dostatečně nafouklé, aby dokázaly absorbovat vyšší mzdové požadavky bez toho, aby automaticky musely zdražovat vlastní produkci a tím vytvářet inflační spirálu. Nutnou podmínkou ovšem zároveň je to, aby i spotřebitelé přestali tolerovat nekonečné zdražování nad rámec objektivního růstu nákladů. Jelikož inflační mánie ve společnosti již polevuje a Češi zchudli to té míry, že vyšší ceny již ani nejsou schopni uplatit, existuje naděje, že i v tomto směru jsme z nejhoršího venku,“ myslí si Hradil.

[ZDROJ](#)